

15673

030016792

PREŠERNU
OB STOLETNICI NJEGOVEGA ROJSTVA
DNE 3. DECEMBRA 1900.

PROLOG.

T

o tvoj je praznik, pesnik naš Prešeren!
Od ust do ust ime gre tvoje zdaj . . .
Sto let je danes, kar si v Vrbi svoji
zagledal prvič svoj pogorski raj . . .

In vprašali so tujci: »Kje, Slovenci,
poet je vaš, navdihnjen od Bogá?« —
Tedaj dotaknil Bog se ust je tvojih
pa rekel ti: »Zapoj iz dna srcá!

Poj, kakor čutiš, kakor misliš, sanjaš,
povzdigaj k vzorom narod svoj, poet!« . . .
In ti si pesnil po navdihu višjem,
in prvo tvoje čul ime je svet . . .

Od ust do ust — »Prešeren« in »Prešeren«
ime gre tvoje še današnji dan . . .
Ne manjši — večji zdiš se nam v daljavi . . .
Na piedestalu rasteš — velikan.

Od ust do ust . . . To praznik tvoj je častni . . .
Čuj, pesem ori tam se glasna v noč . . .
Ni to li zopet mehka pesem tvoja?
Ni to čarobna verzov tvojih moč?

Da, pesem tvoja, ta nam sega v srce . . .
Saj v pesmi svoji sam nam govoriš.
Ti ljubiš v pesmi, plačeš in toguješ
in smeješ se in šališ, veseliš.

In v pesmi nam modruješ o življenju,
iz pesmi spletaš bič in kuješ meč;
in z bičem mahaš po bedaka glavi,
kot Črtomir greš z mečem v boj besneč.

J. J. J.

In pevaš, pesniš, pevaš, ptič osamljen . . .
In samo krog prijateljev izbran
razume tebe in pa muzo tvojo —
a množici si tuj in nepoznan.

No mi poznamo te in pesem tvojo . . .
Ta poezija tvoja — to si ti!
Vso dušo svojo si pretil nam v pesmi —
zdaj duša tvoja sama v njih živi . . .

In mi potapljamo zdaj v to se dušo,
in poezije nas ovija čar . . .
Tvoj genij, čutimo, nas vodi, dviga,
navdušenja nam vžiga v prsih žar . . .

Odkod ti verzi novi, blagozvočni?
Odkod bogastvo novih slik, idej?
Kako pričaral té si nam zaklade?
Kdo videl jih med nami je dotlej?

In gledamo, kako ustvarjaš, pišeš,
kako ti raste čudo pod rokój,
kak iz glasov nespretnih in ubogih
ustvarjaš umotvor nesmrtni svoj . . .

Najgloblja čustva, zvoki tajni, nežni,
strun srčnih komaj slišen, rahel dih —
vse zna povedati beseda tvoja
in vse izraža tvoj umetni stih . . .

In misli smele, vízije proroške,
ki duh jih tvoj je sanjal, jih spočel —
v slovenski pesmi prosti in naravni
kdo lepše pač bi bil jih razodel?

A nade tvoje, ideali tvoji
in cilji tvoji — daleč tam leže . . .
Kje bratoljubja tvoji so oltarji?
Svobodi vezane so še roké . . .

Za cilji daljnji še spemo danes,
stremimo, iščemo vprašaje: kod?
In padamo in vstajamo na cesti . . .
Do cilja vodi nedogledna pot . . .

Kako so redki jasni solnčni dnevi!
Kako nam često pot zastira mrak!
Od vseh strani — od desne in od leve
usoda zla ovira nam korak . . .

Naprej za solncem, ki v zdravici zadnji
napil navdušen si mu prvi ti!
Naprej, naprej! . . . To svoje svetlo solnce
prižgemo si v bodočnosti sami!

A tebi, ki ta čas si gledal v duhu,
zdravice naše zdaj zaóri spev!
Vsa domovina vsklikni zdaj-le z nami,
široko naj razlega se odmev:
Proroku-pesniku izpod Triglava,
Prešernu slava!

A. Aškerc.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000421894

„NARODNA TISKARNA“